

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Загинайло В. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Сучасні умови ведення підприємницької діяльності в Україні характеризуються невизначеністю і високими ризиками втрати економічної стабільності. Причиною цього стало повномасштабне вторгнення країни-агресора на територію нашої держави у лютому 2022 року. Вже більше року вітчизняний бізнес веде боротьбу за «виживання», утримання своїх позицій на ринку та за пошук шляхів до розвитку своєї діяльності. Актуальним напрямком переорієнтації українського бізнесу в умовах війни є цифровізація всіх можливих бізнес-процесів, тож ця тема потребує більш детального дослідження.

Активне залучення цифрових технологій у діяльність вітчизняних підприємств бере свій початок ще з часів поширення пандемії COVID-19, та, на сьогоднішній день, цей процес пришвидшила війна. Серед проблем, з якими зіткнувся український бізнес, найвагомішими є обмеженість ресурсів, нестача кваліфікованих кадрів, проблеми з логістикою і фінансовим забезпеченням, а також, невідповідність потреб населення пропозиції, що є на ринку [1, с. 246]. Тому одним із необхідних шляхів подолання цих проблем є цифрова трансформація деяких бізнес-процесів, таких як аналіз даних, документообіг на підприємстві та організація діяльності. Тут на перший план виступає просування бізнесу в соціальних мережах через запуск рекламної кампанії, що сприятиме вирішенню проблеми локалізації бізнесу і розширенню присутності на ринку. Другим за пріоритетністю – цифровізація забезпечує автоматизацію бізнес-процесів, що веде до зменшення їх кількості шляхом групування, дозволяє налагодити ефективне планування і управління обмеженими ресурсами підприємства. Ще однією перевагою діджиталізації бізнесу виступає покращення комунікаційних процесів між підприємством і споживачами (клієнтами). Цифрові технології дозволяють більш точно окреслити цільову аудиторію, проаналізувати статистичні дані, на основі яких можна отримати чітке відображення потреб споживачів, відкрити нові методи співпраці з клієнтами тощо.

Задля успішної реалізації діджитал-стратегій вітчизняних підприємств, керівництву варто зосередити увагу на формуванні платформних моделей бізнесу [2, с. 3]. Головною перевагою цифрової платформи є її здатність об'єднати в собі дві і більше незалежні групи продуктів (товарів чи послуг), що сприятиме збільшенню прибутку всіх учасників платформи та вибудувати міцні комунікаційні зв'язки між виробниками і споживачами.

Застосування ефективних цифрових платформ прямо впливає на мінімізацію кількості посередників і дозволяє бізнесу представити свою конкретну пропозицію якомога більшій частці споживачів, незалежно від їх географічного положення. Серед переваг платформних моделей бізнесу можна виділити:

- скорочення часу виведення нового продукту на ринок;
- зменшення транзакційних витрат клієнтів;
- ефект двостороннього ринку (коли дві групи споживачів створюють додану вартість один для одного на взаємовигідних умовах);
- можливість провадити підприємницьку діяльність на декількох ринках одночасно.

Щодо державної підтримки цифровізації українського бізнесу, державне підприємство «Prozorro.Sale» разом із Міністерством цифрової трансформації України за підтримки національного проекту розвитку вітчизняного підприємництва «Дія.Бізнес» запустили цифрову платформу для допомоги з релокації бізнесу на більш безпечні території країни [3, с. 62]. Також був започаткований цікавий освітній проєкт «Цифровізація бізнесу: як зростати в умовах війни», завдяки якому українські підприємці можуть отримати ефективні інструменти для широкої цифрової трансформації свого бізнесу в напрямку «втримання бізнесу на плаву» в умовах невизначеності та збільшення прибутку.

Таким чином, виділимо переваги цифрової трансформації українського бізнесу за умов повномасштабної війни:

- оптимізація використання ресурсної бази;
- зростання конкурентоспроможності продукції; спрощення керівних і допоміжних бізнес-процесів;
- забезпечення лояльності клієнтів і гнучкої комунікаційної політики тощо.

Отже, цифровізація підприємницької діяльності сьогодні виступає як катализатор збереження стійкості бізнесу і появи можливостей для його

подальшого розвитку, тому вітчизняним підприємствам необхідно активно залучати новітні цифрові технології, застосовуючи зарубіжний досвід цифрової трансформації бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Шевченко О.Л. Цифровізація бізнес-процесів під час війни. Збірник тез та доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». 2022. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/272085>.
2. Юрченко О.А. Digital-трансформація бізнесу в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40 С. 1-8. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1464>.
3. Андрухович Д.Р. Особливості надання державної допомоги суб'єктам господарювання на базі цифрової платформи «Дія» в умовах війни. *Економіка та підприємництво*. 2022. № 2 (125) С. 59-63. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/2_2022/12.pdf.
4. Кращенко Ю.П., Головач Л.В. Вплив цифровізації на економіку та суспільство в умовах війни у змісті професійної підготовки майбутніх менеджерів. *Витоки педагогічної майстерності: журнал*. 2022. Вип. 30. С. 105-111. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20220>
5. Стратійчук В.М. Цифровізація як нова реальність України в умовах війни. Підприємництво і маркетинг у формуванні національної безпеки за умов сучасних глобальних викликів: тези доповідей Економічного науково-практичного форуму (1-3 груд. 2022 р., м. Хмельницький). 2022. С. 254-257. URL: https://mr.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/35/zbirnyk-tez_ekonomichnyj-forum_1-3_grudnya_2022_hmelnyczkyj

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Коноплянко Д. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стратегічними кроками в ці важкі часи мають бути реінвестування коштів в інші сфери, перепрофілювання або злиття з сильнішими компаніями, розробка стратегій зростання підприємства, оборонних стратегій, експортоорієнтованих і екологізованих стратегій (щоб не було надто пізно щось змінити в мирний час). Важливим досягненням і кроком, який, на жаль, зупинила війна, стала розробка та реалізація галузевих експортних стратегій України – стратегії сектору інформаційних технологій; для галузі машинобудування; для сектору креативних індустрій; для сектору обслуговування та ремонту авіаційної техніки. Тобто